

Prolog' i Epistolas pauli

6

Dicit ei iesus. Quia vidisti me Thoma cre-
didisti: beati qui non viderunt & crediderunt
Alia q̄dem & alia signa fecit ihs in p̄pectu
discipulor' suor' q̄ non sunt scripta i libro h̄
hec aut' scripta sūt vt credatis qz ihs est fi-
lius dei: & vt credētes vitā habeat i noie

A **P**ostea manifestauit se iterū XXI
iesus ad mare tyberiadis. Manife-
stauit aut' sic Erant filii simon petrus
& thomas q̄ dicit didym' et nathanael qui
erat a chana galilee & filij zebedei & alij ex di-
scipulis ei' duo. Dicit eis simon petr' Na-
do piscari. Dicunt ei. Venimus & nos tecū

B **L**ucc. 5. a. ¶ Et exierūt & ascenderūt in nauim: & illa no-
ctē nihil prendiderūt. Mane aut' iam facto
stetit iesus in litoze: nō tñ cognouerūt discipu-
li qz iesus est. Dicit ḡ eis iesus. Pueri: nun-
qd pulmentariū habetis? Rñderunt ei Nō
Dicit eis. Mitite in dexterā nauigij rete: &
inuenietis. Miserūt ḡ: & iam nō valebāt il-
lud trahere p̄ multitudine pisciū. Dicit ḡ di-
scipulus ille quē diligebat ihs petro Dñs ē
Simon petr' cuz audisset qz dñs est: tunica
succinxit se. Erat em̄ nudus: & misit se in ma-
re. Alij aut' discipuli nauigio venerūt. Non
em̄ longe erāt a terra: sed q̄si cubitis ducētis
trahētes rete piscium ¶ Et ḡ descēderunt in
terrā: viderūt prunas positas & piscē suppo-
situm: & panē. Dicit eis ihs. Afferte de pisci-
bus q̄s prendidistis nunc. Ascēdit simō pe-
trus & traxit rete in terrā plenuz ma-
gnis pis-
cibus centū quinquagintatris. Et cū tan-
ti essent nō est scissum rete. Dicit eis iesus.

L **L**ucc. 24. f. ¶ Venite prādetē Et nemo au debat discū /
beniū interrogare eū tu q̄s es: sciētes qz dñs
est ¶ Et venit ihs & accepit panē & dabat eis
& piscē sile. Hoc iam tertio manifestatus est
ihs discipul' suis cū surrexiss̄ a mortuis Cū
ḡ prandissent dixit Simoni petro iesus. Si-
mon iohis diligis me plus his? Dic ei. Etia
dñe: tu scis qz amo te. Dic ei. ¶ Pasce agnos
meos. Dicit ei iterū. Simon iohannis dili-
gis me? At illi. Etia dñe: tu scis quia amo te
Dicit ei iterū. Pasce agnos meos. Dicit ei
tertio. Simon iohis amas me? Cōtristatus
est petrus: qz dixit ei tertio amas me: & dicit
ei. Dñe tu omnia nosti: tu scis quia amo te.
Dicit ei. Pasce oues meas. Amen amen di-
co tibi cum esses iunior: cingebas te & ambu-
labas vbi volebas. Cū aut' senueris: exten-
des manus tuas: & alius te cinget & ducet q̄
tu non vis. Hoc autē dixit significans qua
morte clarificaturus esset deū. Et cum h̄ di-
xisset dicit ei. Sequere me. ¶ Rōuersus Pet-
rus vidit illum discipuluz quē diligebat ie-
sus sequentē: q̄ & recubuit in cena sup pect'

B **L**ucc. 24. f. ¶ Et venit ihs & accepit panē & dabat eis
& piscē sile. Hoc iam tertio manifestatus est
ihs discipul' suis cū surrexiss̄ a mortuis Cū
ḡ prandissent dixit Simoni petro iesus. Si-
mon iohis diligis me plus his? Dic ei. Etia
dñe: tu scis qz amo te. Dic ei. ¶ Pasce agnos
meos. Dicit ei iterū. Simon iohannis dili-
gis me? At illi. Etia dñe: tu scis quia amo te
Dicit ei iterū. Pasce agnos meos. Dicit ei
tertio. Simon iohis amas me? Cōtristatus
est petrus: qz dixit ei tertio amas me: & dicit
ei. Dñe tu omnia nosti: tu scis quia amo te.
Dicit ei. Pasce oues meas. Amen amen di-
co tibi cum esses iunior: cingebas te & ambu-
labas vbi volebas. Cū aut' senueris: exten-
des manus tuas: & alius te cinget & ducet q̄
tu non vis. Hoc autē dixit significans qua
morte clarificaturus esset deū. Et cum h̄ di-
xisset dicit ei. Sequere me. ¶ Rōuersus Pet-
rus vidit illum discipuluz quē diligebat ie-
sus sequentē: q̄ & recubuit in cena sup pect'

E **L**ucc. 24. f. ¶ Venite prādetē Et nemo au debat discū /
beniū interrogare eū tu q̄s es: sciētes qz dñs
est ¶ Et venit ihs & accepit panē & dabat eis
& piscē sile. Hoc iam tertio manifestatus est
ihs discipul' suis cū surrexiss̄ a mortuis Cū
ḡ prandissent dixit Simoni petro iesus. Si-
mon iohis diligis me plus his? Dic ei. Etia
dñe: tu scis qz amo te. Dic ei. ¶ Pasce agnos
meos. Dicit ei iterū. Simon iohannis dili-
gis me? At illi. Etia dñe: tu scis quia amo te
Dicit ei iterū. Pasce agnos meos. Dicit ei
tertio. Simon iohis amas me? Cōtristatus
est petrus: qz dixit ei tertio amas me: & dicit
ei. Dñe tu omnia nosti: tu scis quia amo te.
Dicit ei. Pasce oues meas. Amen amen di-
co tibi cum esses iunior: cingebas te & ambu-
labas vbi volebas. Cū aut' senueris: exten-
des manus tuas: & alius te cinget & ducet q̄
tu non vis. Hoc autē dixit significans qua
morte clarificaturus esset deū. Et cum h̄ di-
xisset dicit ei. Sequere me. ¶ Rōuersus Pet-
rus vidit illum discipuluz quē diligebat ie-
sus sequentē: q̄ & recubuit in cena sup pect'

S **L**ucc. 24. f. ¶ Venite prādetē Et nemo au debat discū /
beniū interrogare eū tu q̄s es: sciētes qz dñs
est ¶ Et venit ihs & accepit panē & dabat eis
& piscē sile. Hoc iam tertio manifestatus est
ihs discipul' suis cū surrexiss̄ a mortuis Cū
ḡ prandissent dixit Simoni petro iesus. Si-
mon iohis diligis me plus his? Dic ei. Etia
dñe: tu scis qz amo te. Dic ei. ¶ Pasce agnos
meos. Dicit ei iterū. Simon iohannis dili-
gis me? At illi. Etia dñe: tu scis quia amo te
Dicit ei iterū. Pasce agnos meos. Dicit ei
tertio. Simon iohis amas me? Cōtristatus
est petrus: qz dixit ei tertio amas me: & dicit
ei. Dñe tu omnia nosti: tu scis quia amo te.
Dicit ei. Pasce oues meas. Amen amen di-
co tibi cum esses iunior: cingebas te & ambu-
labas vbi volebas. Cū aut' senueris: exten-
des manus tuas: & alius te cinget & ducet q̄
tu non vis. Hoc autē dixit significans qua
morte clarificaturus esset deū. Et cum h̄ di-
xisset dicit ei. Sequere me. ¶ Rōuersus Pet-
rus vidit illum discipuluz quē diligebat ie-
sus sequentē: q̄ & recubuit in cena sup pect'

S **L**ucc. 24. f. ¶ Venite prādetē Et nemo au debat discū /
beniū interrogare eū tu q̄s es: sciētes qz dñs
est ¶ Et venit ihs & accepit panē & dabat eis
& piscē sile. Hoc iam tertio manifestatus est
ihs discipul' suis cū surrexiss̄ a mortuis Cū
ḡ prandissent dixit Simoni petro iesus. Si-
mon iohis diligis me plus his? Dic ei. Etia
dñe: tu scis qz amo te. Dic ei. ¶ Pasce agnos
meos. Dicit ei iterū. Simon iohannis dili-
gis me? At illi. Etia dñe: tu scis quia amo te
Dicit ei iterū. Pasce agnos meos. Dicit ei
tertio. Simon iohis amas me? Cōtristatus
est petrus: qz dixit ei tertio amas me: & dicit
ei. Dñe tu omnia nosti: tu scis quia amo te.
Dicit ei. Pasce oues meas. Amen amen di-
co tibi cum esses iunior: cingebas te & ambu-
labas vbi volebas. Cū aut' senueris: exten-
des manus tuas: & alius te cinget & ducet q̄
tu non vis. Hoc autē dixit significans qua
morte clarificaturus esset deū. Et cum h̄ di-
xisset dicit ei. Sequere me. ¶ Rōuersus Pet-
rus vidit illum discipuluz quē diligebat ie-
sus sequentē: q̄ & recubuit in cena sup pect'

S **L**ucc. 24. f. ¶ Venite prādetē Et nemo au debat discū /
beniū interrogare eū tu q̄s es: sciētes qz dñs
est ¶ Et venit ihs & accepit panē & dabat eis
& piscē sile. Hoc iam tertio manifestatus est
ihs discipul' suis cū surrexiss̄ a mortuis Cū
ḡ prandissent dixit Simoni petro iesus. Si-
mon iohis diligis me plus his? Dic ei. Etia
dñe: tu scis qz amo te. Dic ei. ¶ Pasce agnos
meos. Dicit ei iterū. Simon iohannis dili-
gis me? At illi. Etia dñe: tu scis quia amo te
Dicit ei iterū. Pasce agnos meos. Dicit ei
tertio. Simon iohis amas me? Cōtristatus
est petrus: qz dixit ei tertio amas me: & dicit
ei. Dñe tu omnia nosti: tu scis quia amo te.
Dicit ei. Pasce oues meas. Amen amen di-
co tibi cum esses iunior: cingebas te & ambu-
labas vbi volebas. Cū aut' senueris: exten-
des manus tuas: & alius te cinget & ducet q̄
tu non vis. Hoc autē dixit significans qua
morte clarificaturus esset deū. Et cum h̄ di-
xisset dicit ei. Sequere me. ¶ Rōuersus Pet-
rus vidit illum discipuluz quē diligebat ie-
sus sequentē: q̄ & recubuit in cena sup pect'

S **L**ucc. 24. f. ¶ Venite prādetē Et nemo au debat discū /
beniū interrogare eū tu q̄s es: sciētes qz dñs
est ¶ Et venit ihs & accepit panē & dabat eis
& piscē sile. Hoc iam tertio manifestatus est
ihs discipul' suis cū surrexiss̄ a mortuis Cū
ḡ prandissent dixit Simoni petro iesus. Si-
mon iohis diligis me plus his? Dic ei. Etia
dñe: tu scis qz amo te. Dic ei. ¶ Pasce agnos
meos. Dicit ei iterū. Simon iohannis dili-
gis me? At illi. Etia dñe: tu scis quia amo te
Dicit ei iterū. Pasce agnos meos. Dicit ei
tertio. Simon iohis amas me? Cōtristatus
est petrus: qz dixit ei tertio amas me: & dicit
ei. Dñe tu omnia nosti: tu scis quia amo te.
Dicit ei. Pasce oues meas. Amen amen di-
co tibi cum esses iunior: cingebas te & ambu-
labas vbi volebas. Cū aut' senueris: exten-
des manus tuas: & alius te cinget & ducet q̄
tu non vis. Hoc autē dixit significans qua
morte clarificaturus esset deū. Et cum h̄ di-
xisset dicit ei. Sequere me. ¶ Rōuersus Pet-
rus vidit illum discipuluz quē diligebat ie-
sus sequentē: q̄ & recubuit in cena sup pect'

S **L**ucc. 24. f. ¶ Venite prādetē Et nemo au debat discū /
beniū interrogare eū tu q̄s es: sciētes qz dñs
est ¶ Et venit ihs & accepit panē & dabat eis
& piscē sile. Hoc iam tertio manifestatus est
ihs discipul' suis cū surrexiss̄ a mortuis Cū
ḡ prandissent dixit Simoni petro iesus. Si-
mon iohis diligis me plus his? Dic ei. Etia
dñe: tu scis qz amo te. Dic ei. ¶ Pasce agnos
meos. Dicit ei iterū. Simon iohannis dili-
gis me? At illi. Etia dñe: tu scis quia amo te
Dicit ei iterū. Pasce agnos meos. Dicit ei
tertio. Simon iohis amas me? Cōtristatus
est petrus: qz dixit ei tertio amas me: & dicit
ei. Dñe tu omnia nosti: tu scis quia amo te.
Dicit ei. Pasce oues meas. Amen amen di-
co tibi cum esses iunior: cingebas te & ambu-
labas vbi volebas. Cū aut' senueris: exten-
des manus tuas: & alius te cinget & ducet q̄
tu non vis. Hoc autē dixit significans qua
morte clarificaturus esset deū. Et cum h̄ di-
xisset dicit ei. Sequere me. ¶ Rōuersus Pet-
rus vidit illum discipuluz quē diligebat ie-
sus sequentē: q̄ & recubuit in cena sup pect'

eius: & dixit. Dñe quis est q̄ tradet te? Hūc
ergo cū vidisset petrus: dicit iesu. Domine:
hic aut' quid? Dicit ei iesus. Sic cū volo ma-
nere donec veniam. Quid ad i. Tu me seq̄-
re. Exiit ergo fmo iste inter fratres: quia di-
scipulus ille non morit'. Et nō dixit ei iesus.
non morit': sed sic eum volo manere donec
venia: quid ad te. Hic est discipulus ille qui
testimoniū p̄hibet de his: & scripsit hec. Et
scimus qz verū est testimoniū eius. Sūt au-
tem & alia mltā q̄ fecit iesus q̄ si scribant' per
singula: nec ipm arbitror mundū cape posse
eos qui scribendi sunt libros.

Explicit euangelium fm Johannē. In-
cipit prefatio sancti hieronymi in omnes epi-
stolas sancti Pauli.

Primum querit. q̄re post euan-
gelia que supplementum legis
sunt & in q̄bus nobis exempla
& p̄cepta viuēdi plenissime di-
gesta sunt: voluerit apostolus
has epistolas ad singulas ecclias destinare?
Hac autē causa factū videt: vt scz in ita na-
scentis ecclesie nouis causis existentib' p̄ue-
niret: & vt p̄sentia atq; orientia resicaret vi-
tia & pest futuras excludere quēstiones: ex-
emplo prophetarū qui post editā legē moy-
si in qua omnia dei mandata legebant: nihil-
ominus tamen doctrina sua rediuita semp
populi cōpressere peccata: & ppter exemplū
viuēdi libros ad nostrā etiā memoriā irā-
miserūt. Deinde querit. Cur non amplius
q̄ decem epistolas ad ecclias scripserit. De-
cem sunt em̄ cum ea q̄ dicit ad hebreos. Rā
reliquis q̄tuor ad discipulos specialiter sunt
porrecte. Et ostenderet nouū non discrepa-
re a veteri testamento: & se cōtra legē non fa-
cere moyse ad numerū p̄morū de calogi mā-
datorum suas epistolas destinauit: & q̄ ille
p̄ceptis a pharaone instituit liberatos: totū
dem hic epistolā a diaboli & idolatrie seruitu-
te edocet acquisitos. Nam & duas tabulas
lapideas duoz testamentoꝝ figurā habuis-
se viri eruditissimi tradiderunt. Epistolā sa-
ne que ad hebreos scribit' quidam pauli nō
esse cōtendunt: eo qz non sit eius nomie titu-
lata: & ppter sermonis stiliq; distantiaz: sed
aut barnabe iuxta tertullianuz: aut luce iux
quosdam: vel certe clemētis discipuli aplo-
rum & episcopi romane ecclie post aplos or-
dinati. Quibus respondenduz est: si ppter
ea pauli nō erit: qz eius nō habet nomen er-
go nec alicuius erit: qz nullius nomie titula-
tur. Ad si incōueniēs absurdumq; est: ipsi-
us magis esse credenda est q̄ tanto doctrine
sue fulget eloquio. Sed qm̄ apud hebreorū

Prologus in Epistolas pauli

ecclesias quasi destructor legis falsa suspitione habebat: veluit tacito nomine de figuris legis et veritate christi reddere rationem. ne odium nostris in fronte precipitati vultu et excluderet lectionis. Non est sane mirum si eloquentior videatur in proprio. id est hebreo quam in peregrino. id est in greco quo ceterae epistolae sunt scriptae sermone. Quod uet etiam quosdam quare romanorum epistola in primo sit posita: cum eam non primo scripta ratio manifestet. Nam hanc se pharisaeorum hierosolymam scripsisse testatur cum corinthios et alios iam ante ut ministerium quod secum portatur erat colligerent. scriptis adhortatus sit. Unde et intelligi quosdam volunt ita omnes epistolas ordinatas: ut prima poneret quibus posterior fuit destinata ut singulas epistolas gradibus ad perfectiora veniret. Romanorum namque plerique tam rudes erant. ut non intelligerent dei sententiam et non suis meritis esse salvatos. et ob hoc duo inter se populi conflictarent. Idcirco illos indigere asserit corrigi: vitia gentilitatis priora commemorans. Corinthiis autem iam dicit scientiam gratiam esse concessam: et non tam omnes increpat quam cur peccantes non increpauerunt. reprehendit. sicut ait. Auditur iter vos fornicatio. Et iterum. Congregatis vobiscum meo spiritu. tradere huiusmodi sathane. In secunda vero laudant. et ut magis ac magis proficiant commoneant. Salthe veridiam nullius criminis arguntur. nisi hoc tantum quod callidissimis pseudo apostolis crediderunt. Ephesius sane nulla reprehensione. sed in laude sunt digni: quia fidem apostolicam seruauerunt. Philippenses etiam multo magis collaudantur. qui nec audire quidem falsos apostolos voluerunt. Thessalonicenses nihilominus in duabus epistolis omni laude presequitur: eo quod non solum fidem inconcussum seruauerunt veritatis. sed etiam in persecutione ciuium fuerint constantes inuenti. Colossenses autem tales erant ut cum ab apostolo visum corporaliter non fuissent hac laude digni haberent. Et si corpore inquit absens sum: sed spiritu vobiscum sum gaudens et videns ordinem vestrum. De hebreis vero quod dicendum est: quorum thessalonicenses qui plurimum laudati sunt imitatores facti esse dicuntur. Sicut ipse ait. Et vos fratres imitatores facti estis ecclesiarum dei que sunt in iudea. Eadem enim passi estis et vos a contribulibus vestris: que et illi a iudeis. Apud ipsos quoque hebreos eadem commemorat dicens. Nam et vincis compassi estis et rapinam bonorum vestrorum cum gaudio suscepistis. cognoscetes vos habere meliorem et manentem substantiam.

Incipit prologus specialis in epistolam ad Romanos

Romani sunt qui ex iudeis et gentibus crediderunt. Insuperba contentione volebant se alterutrum supponere. Nam iudei dicebant. Nos sumus populus dei quos ab initio dilexit et fouit: nos circumcisi ex genere abraam. sancta descendimus ex stirpe et notus retro apud iudeam tantum deus. Nos de egypto signis dei et virtutibus liberati. mare sicco pertransuimus pede: cum inimicos nostros quasi simi fluctus inuoluerent. Nobis pluit manna dominus in deserto et quasi filiis suis celeste pabulum ministravit. Nos die noctuque in columna nubis ignis processit ut nobis in inuio iter ostenderet. Atque ut cetera eius circa nos immensa beneficia taceam. nos soli digni fuimus dei legem accipere. et vocem dei loquentis audire eiusque cognoscere voluntatem. In qua lege nobis promissus est christus: ad quos etiam ipse se venisse testatus est dicens: non veni nisi ad oues que pierant domum israel. cum vos canes potius quam homines appellauerit. Equum ne ergo est ut idola hodie desereres quibus ab initio defuistis nobis coparem. et non potius in perditionem locum ex legis auctoritate et consuetudine deputemini: Et si ipsum non merebami nisi quia largis dei clementia voluit vos ad nostram imitationem admittere. Sed etiam e contrario respondebat. Quanto cum maiora erga vos dei beneficia narraueritis: tanto maioris vos criminis reos esse monstrabitis. Semper enim his oibus extitistis ingrati. Nam ipsis pedibus quibus aridum mare transistis ludebatis ante idola que fecistis. et ipso ore quo paulo ante ob necem aduersariorum domino cantauerat: simulacra vobis fieri poposcistis. illi oculis quibus venerando deum in nube vel igne conspice solebatis: simulacra intuebami. Quana quam vobis fastidio fuit. et spiritus in deserto contra dominum murmurastis: ad egyptum vnde vos manu valida eiecerat redire cupientes. Quid plura? Ira per se vix crebra puocatione dominum irritauerit ut omnes in heremo morerentur: nec plus ex se nobis eorum quam duo homines terram promissionis intrarent. Sed quod antiquum replicamus: cum etiam si illa minime fecissetis hoc solo nemo vos dignos veniam iudicaret quod dominum christum: prophetarum spiritus vobis vocibus repromissum non solum suscipere nolulistis: sed etiam morte pessima permistis. Quare ut nos cognouimus statim credidimus cum nobis de eo antea non fuerit predicatum. An probatur quod idolis seruiuimus: non obstinationi mentis: sed ignorantie deputandum. Qui enim cognitum ilico sequimur: olim utique

Epistolae ad Romanos
 Romani sunt qui ex iudeis et gentibus crediderunt. Insuperba contentione volebant se alterutrum supponere. Nam iudei dicebant. Nos sumus populus dei quos ab initio dilexit et fouit: nos circumcisi ex genere abraam. sancta descendimus ex stirpe et notus retro apud iudeam tantum deus. Nos de egypto signis dei et virtutibus liberati. mare sicco pertransuimus pede: cum inimicos nostros quasi simi fluctus inuoluerent. Nobis pluit manna dominus in deserto et quasi filiis suis celeste pabulum ministravit. Nos die noctuque in columna nubis ignis processit ut nobis in inuio iter ostenderet. Atque ut cetera eius circa nos immensa beneficia taceam. nos soli digni fuimus dei legem accipere. et vocem dei loquentis audire eiusque cognoscere voluntatem. In qua lege nobis promissus est christus: ad quos etiam ipse se venisse testatus est dicens: non veni nisi ad oues que pierant domum israel. cum vos canes potius quam homines appellauerit. Equum ne ergo est ut idola hodie desereres quibus ab initio defuistis nobis coparem. et non potius in perditionem locum ex legis auctoritate et consuetudine deputemini: Et si ipsum non merebami nisi quia largis dei clementia voluit vos ad nostram imitationem admittere. Sed etiam e contrario respondebat. Quanto cum maiora erga vos dei beneficia narraueritis: tanto maioris vos criminis reos esse monstrabitis. Semper enim his oibus extitistis ingrati. Nam ipsis pedibus quibus aridum mare transistis ludebatis ante idola que fecistis. et ipso ore quo paulo ante ob necem aduersariorum domino cantauerat: simulacra vobis fieri poposcistis. illi oculis quibus venerando deum in nube vel igne conspice solebatis: simulacra intuebami. Quana quam vobis fastidio fuit. et spiritus in deserto contra dominum murmurastis: ad egyptum vnde vos manu valida eiecerat redire cupientes. Quid plura? Ira per se vix crebra puocatione dominum irritauerit ut omnes in heremo morerentur: nec plus ex se nobis eorum quam duo homines terram promissionis intrarent. Sed quod antiquum replicamus: cum etiam si illa minime fecissetis hoc solo nemo vos dignos veniam iudicaret quod dominum christum: prophetarum spiritus vobis vocibus repromissum non solum suscipere nolulistis: sed etiam morte pessima permistis. Quare ut nos cognouimus statim credidimus cum nobis de eo antea non fuerit predicatum. An probatur quod idolis seruiuimus: non obstinationi mentis: sed ignorantie deputandum. Qui enim cognitum ilico sequimur: olim utique

Registrum

sequeremur si antea cognouissemus. Sic autem vos de generis nobilitate iactatis quasi non morum imitatio magis quam carnalis natiuitas filios vos faciat esse sanctorum. Denique esau et hysmael cum de stirpe sint abrae minime tamen in filiis reputantur. His taliter altercatibus apostolus se medium interponens ita partium dirimit questiones. ut neutrum eorum sua iusticia salutem meruisse confirmet: ambos vero populos et scilicet et scilicet deliquisse. Iudeos quidem quod per peruersionem legis deum inhonorauerunt: gentes vero quod cum cognitu de creatura creatorem: ut deum debuerint venerari, gloriam eius in manu facta mutauerint simulachra. Quosque etiam similiter ueniam consecutos equales esse uerissima ratio demonstrat: praesertim cum in eadem lege praedictum sit et iudeos et gentes ad christi fidem uocandos esse ostendat. Quamobrem uicissim eos humilias ad pacem et concordiam cohortatur.

Explicit prologus. Incipit argumentum.

Romani sunt partis italie. Hi pueniunt sunt a falsis apostolis. et sub nomine domini nostri iesu christi in legem et prophetas erant inducti hos reuocat apostolus ad ueram et euangelicam fidem. scribens eis a corintho.

Explicit argumentum

Incipit capitulatio siue registrum epistole pauli ad romanos. cuius sunt. xvi. capitula.

- I Ostendit apostolus charitatem se habere ad romanos. ac deinde uicia eorum redarguit. quod sequuntur desideria sua
- II Redarguit apostolus uicia iudeorum. dicens eos in culpa gentilibus similes. et quo ad aliquid peiores.
- III Ostendit in quo iudei erant gentilibus meliores: probans tam gentiles quam iudeos indigere gratia christi.
- III Declarat apostolus per exemplum abrae fidei requiri ad salutem. et legem ueterem ad salutem non sufficere.
- V Apostolus ostendit uirtutem fidei in credentium iustificatio. quoniam regnauit mors ab adam usque ad christum.
- VI Declarat apostolus in peccatis non esse manendum et quod sit uirtuose operandum.
- VII Ponit apostolus cessationem legis ueteris que est lex mortis. et tractat de lege fidei.
- VIII Ostendit legi christi esse firmiter adherendum quoniam sua lex est lex uite et legis spiritus.
- IX Uolet apostolus de iudeorum obstinatione et iudeos a promissione patrum non esse frustratos ostendit. et gentiles uocatos esse come-

morat.

Orat apostolus pro iudeis. ostendens quod iusticia faciens dignum uita eterna. solum est ex lege et fide christi. X

Reprimat apostolus insultationem gentilium contra iudeos. et ponit iudeorum presentem excecationem. et concludit profunditas sapientie diuine. XI

Instruit apostolus romanos tam in his que sunt ad deum quam in his que sunt ad primum XII

Docet apostolus minores obedire superioribus per subuentionem et dilectionem. XIII

Apostolus maiores hortatur ne inferiores contemnant aut eos scandalizent. sed eos pacifice edificent. XIII

Hortatur maiores apostolus ut infirmos sustineant. et eos in bonum promoueant. Et se excusat apostolus cur romanos corporaliter non uisitauerit. XV

Proponebat apostolus quaedam exempla bonorum hominum ad imitandum. et ad perseuerandum inducit. XVI

Explicit Registrum. Incipit epistola beati pauli apostoli ad romanos. Capitulum I

Paulus seruus iesu christi: uocatus apostolus. segregatus in euangelium dei quod ante promiserat per prophetas in scripturis sanctis de filio suo quem factus est ei ex A

semine dauid secundum carnem quem predestinatus est filius dei in uirtute secundum spiritum sanctificationis ex resurrectione mortuorum iesu christi domini nostri per quem accepimus gratiam et apostolatum ad obediendum fidei in omnibus gentibus. pro nomine eius in quibus estis et uos uocati iesu christi. omnibus que sunt rome dilectis dei uocati sanctis. Gratia uobis et pax a deo patre et domino nostro iesu christo. Primum quidem gratias ago deo meo per iesum christum pro omnibus uobis. quia fides uestra annunciat in uniuerso mundo. Testis enim mihi est deus cui fui in spiritu meo in euangelio filii eius. quod sine infirmitate memoriam uestri facio semper in orationibus meis. obsecrans si quo modo tandem aliquando prosperum iter habeam in uoluntate dei ueniendi ad uos. Desidero enim uidere uos ut aliquid impartiar uobis gratie spiritualis ad confirmandos uos. id est. simul consolari in uobis per eam que inuicem est fides uestram atque mea. Uolo autem uos ignorare fratres. quod sepe proposui uenire ad uos: et prohibitus sum

7. Tbl. 1. a.

B

Z